

ארנונה וקורונה

במהלך גל הקורונה הראשון קיבלו עסקים שנזקקו לכך הנחות בארנונה בהתאם לסוג עיסוקם. יש להניח שעם הגל השני והמשך המלחמה בקורונה, הממשלה תידרש לבחון את האפשרות להנחה נוספת // עו"ד ירון דין

הסוגיה ואת האפשרות להנחה נוספת. הגם שהפסיקה קבעה לא אחת כי הארנונה היא מס, שאינו מותנה בקבלת שירותים מהרשות המקומית, ישנו היגיון רב בכך, שבעת בה עסקים אינם פעילים, בשל החלטה שלטונית, ולמעשה גם שירותי הרשות ברובם מושבתים (ויש לזכור שהוצאה נכבדה בצד ההוצאות הנה שכן העובדים, שיצאו לחל"ת), תינתן הנחה חלקית בארנונה, המביאה לידי ביטוי את הקורונה. שיטת ההנחה הגורפת, באחוז הזהה, מעלה שאלות רבות של מדיניות מיסוי, של צדק חלו-קתי, של יעילות המס, מס פרוגרסיבי או רגרסיבי, האם יש היגיון בהנחה באחוז שווה לכולם, כאשר אין קשר, בהתאם לפסיקת בתי המשפט ולמתחם התעריפים הקבוע לסיווגי הארנונה השונים בתקנות ההסדרים, בין רמת ההכנסה של העסק לסכום הארנונה המושט עליו. מקל וחומר, כאשר סיווג "יקר יותר" בארנונה בצו הארנונה של רשות מקומית אחת שונה לעיתים ויקבל תעריף זול יותר בצו הארנונה של רשות מקומית שניה. האם ניתן להשוות למשל הנחה של 25% בחישוב השנתי, של עסק המשלם ארנונה של 10 מיליון ש"ח לעומת עסק המשלם ארנונה שנתית של 50,000 ש"ח, האם ניתן כלל לבחון את ה"תועלת" בהנחה לעסק, בהתעלם מהמחזור ורווחיותו, שהנם לכאורה "זרים" לדיני הארנונה?

ה"פנטז" של הנחה באחוז קבוע, אינו זר לנו וננקט במקרים שונים בעבר, בהם ביקש המחוקק להיטיב עם מגזר מסוים, או חבל ארץ, שנפגעו מהמצב הביטחוני ואולם, בדיוק כמו ה"מענקים" לעצמאים, שניתנו בחודשים האחרונים ועוררו ויכוח רב, או המנגנון הדומה בו דובר לגבי כלל האזרחים, אין ספק שמדובר במנגנון הפשוט ביותר, שאינו מצריך בדיקות מורכבות או יישום מורכב, אלא פשוט שיעור הנחה אחיד לכולם, שיכול "להרגיע" את הציבור ולשחרר מעט לחץ, שעלול להיות מופנה כנגד השלטון.

עו"ד ירון דין | צילום: פרטי

"הנחה בארנונה היא מנגנון פשוט ביותר, שאינו מצריך בדיקות מורכבות או יישום מורכב, אלא פשוט שיעור הנחה אחיד לכולם, שיכול "להרגיע" את הציבור ולשחרר מעט לחץ"

ולפיכך אינם נדרשים ל"תקצוב נוסף", בדלת האחורית, מהשלטון המקומי. לבסוף עוד חריג המחוקק נכסים הפטורים מארנונה כגון נכס הרוס, נכס ריק, ונכסים שקיבלו פטור חלקי מארנונה לפי סעיפים 5(ז) ו-5(י) לפקודת מסי העירייה ומסי הממשלה (פי"טורין), 1938. ברי כי נכסים פטורים אלה, גם אם מדובר בפטור חלקי (כמו בהתאם לסעיף 5(י)), אינם זכאים ל"הנחה נוספת".

סיכומם של דברים, המחוקק קבע, באופן חריג, הנחה "נקודתית" כסגנון ההנחות שנקבעו בעבר, כגון הנחות לבתי עסק בירושלים או לבתי מלון, בתקופת האינפידה בשנת 2002, הנחות "מחיקת חובות", מהשנים 2003, 2007 ו-2017 ועוד, במטרה להסדיר את מסגרת ההנחה שתורענן לעסקים, בשל הנזק שנגיף הקורונה הסב. יש להניח שלקראת ה"גל השני" והמשך המלחמה בקורונה, תידרש הממשלה לבחון שוב את

תקופת הקורונה לימדה אותנו רבות על עצמנו כחברה, כמשפחה, כפרטים. על היכולת להתחבר בתקופה של ריחוק, על חיים מאחורי המסכה ועל עזרה הדדית. מעבר להשלכות החברתיות, גם בעולם העסקי היתה השפעה מהותית לנגיף הקורונה, שעצר את הכלכלה, הן ברמת התזרים הכספי והן בשאלות משפטיות נלוות, בניסיון להקטנת צד ההוצאות, כמו יכולתו של צד לחוזה להשתחרר מהתחייבויותיו החוזיות, שאלות סיכול החוזה ועוד, נושאים שנדונו כבר במאמרים רבים.

המחוקק, במקביל ל"מתנות קטנות" שחילק לעצמאים, במענקים, דחיות תשלומים וכו', קבע הקלה בצורת "הנחה בארנונה", הניתנת על ידי השלטון המקומי ומתוך תקציבו, הנפרד מתקציב המדינה.

כך נוסף לו פרק ט' לתקנות הסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה), אשר קבע כי בין הזכאים להנחת הקורונה, כל מחזיק בנכס שהחזיק בנכס לאחר חודש פברואר וההנחה שנקבעה עמדה על פטור מלא מתשלום ארנונה לחודשים מרץ-אפריל-מאי, או לחילופין, באם מועצת הרשות קיבלה החלטה על כך, הנחה בשיעור 25% לכל השנה, שהנה למעשה שוות ערך.

המחוקק החריג, מהנכסים הזכאים להנחה, נכסי מגורים, אדמות חקלאיות, בנקים וחברות ביטוח, מערכות סולאריות, מקומות למכירת מזון, בתי מרקחת, חנות אופטיקה או מעבדה לתיקון מוצרי תקשורת או מחשבים (אך לא חנויות כאמור בקניונים), וחנויות למוצרי היגיינה. כל אלה למעשה נכסים שלא "נפגעו" ישירות מהנגיף, לאור ההחלטות לסגור את העסקים השונים ו/או עסקים שלמעשה, באופן גורף, לא אמורים היה להינזק מהקפאת הפעילות במשק.

בנוסף חריג המחוקק, מהנכסים הזכאים להנחה, נכסים המוחזקים על ידי המדינה, גופים מתוקצבים, תאגידי בריאות, חברות ממשלתיות, תאגידי מים וביוב ותאגידי סטטוטוריים, כל אלה למעשה גופים המתבססים על תקצוב מהמדינה, באופן זה או אחר